

BLEKINGE TINGSRÄTT
Blekinge tr

DOM
2022-06-27
Meddelad i
KARLSKRONA

Mål nr
T 1050-21

PARTER

Kärande

John Wilson
c/o Clinch's House, Lord Street, Douglas, Isle of Man

Ombud: Advokat Göran Johansson
GoJo Advokatbyrå AB, Wernskjöldsgatan 22, 392 49 Kalmar

Ombud: Advokat Ola Wiklund
Ola Wiklund Advokatbyrå AB, Box 547, 116 74 Stockholm

Svarande

Leon Wahlgren, 19720701–2514
Fröjdadalsvägen 7, 372 92 Kallinge

Ombud: Advokat Henrik Månsson
Amber Advokater Karlskrona KB, Ronnebygatan 49, 371 34 Karlskrona

DOMSLUT

1. Leon Wahlgren ska till John Wilson betala 12 318 990 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 2 juni 2021 till dess betalning sker.
 2. Leon Wahlgren ska ersätta John Wilson för rättegångskostnader med 391 174 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 27 juni 2022 till dess betalning sker.
-

Dok.Id 473817

Postadress
Box 319
371 25
KARLSKRONA

Besöksadress
Rådhuset, Stortorget

Telefon
0455-33 54 00
E-post: blekinge.tingsratt@dom.se
www.blekingetingsratt.domstol.se

Telefax
0455-268 58

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Under sommaren 2017 träffade Leon Wahlgren som då bodde i Sydafrika en överenskommelse med en person vid namn Angus Clark. Angus Clark var vid tidpunkten knuten både till det på Isle of Man baserade spelföretaget Newfield Ltd och till John Wilson och överenskommelsen gick ut på att Leon Wahlgren skulle öppna ett konto åt sig hos det svenska AB Trav och Galopp (ATG) genom vilket John Wilson eller andra personer skulle spela från utlandet. Detta skulle ske genom att Leon Wahlgren hos sin svärmor i Helsingborg installerade en dator med en viss mjukvara genom vilken John Wilson eller andra skulle kunna spela på distans samt tog emot pengar från John Wilson till sitt bankkonto i banken SEB, vilka han sedan förde över till sitt ATG-konto.

Leon Wahlgren och Angus Clark träffades i Helsingborg och Leon Wahlgren undertecknade den 20 juni 2017 ett avtal enligt vilket John Wilson beviljade honom ett lån om 50 000 euro förenat med vissa villkor. Leon Wahlgren och John Wilson träffades aldrig. Enligt avtalet fick Leon Wahlgren enbart använda pengarna och eventuella vinster som insatspengar i spelaktiviteter som skulle ske enligt John Wilsons instruktioner. Leon Wahlgren skulle enligt avtalet även betala tillbaka 95 procent av ”tillgängliga medel” på en bestämd återbetalningsdag – dvs. det då tillgängliga saldot i form av skulden plus alla vinster, minskat med insatser och förluster. Resterande fem procent skulle Leon Wahlgren få behålla som provision.

Leon Wahlgren fick efter att han undertecknat avtalet in 50 000 euro på sitt bankkonto och John Wilson eller andra började spela för dessa via hans ATG-konto. Pengarna tog dock slut och den 26 juli 2017 ingicks ett nytt likalydande låneavtal mellan parterna. Denna gång var lånesumman 150 000 Euro. Även dessa pengar kom in på Leon Wahlgrens bankkonto och fördes av honom sedan över till hans ATG-konto på vilket spelandet via datorn hemma hos hans svärmor fortsatte.

Efter mångmiljonvinster i augusti 2017 stängde ATG ner Leon Wahlgrens konto. Spelandet av John Wilson eller andra via datorn i Helsingborg fortsatte härefter dock från

Leon Wahlgrens svärfars ATG-konto och när även detta stängdes från hans frus, Sofia Wahlgrens, ATG-konto. Parterna hade dessförinnan träffat ett tilläggsavtal om att Leon Wahlgren fick föra över pengar till andra personer.

Spelandet på ATG med de av John Wilson överförda pengarna pågick från juli 2017 till maj 2018 och genererade nettovinster. Samtliga vinster har betalats ut från ATG till Leon Wahlgren. Parterna är överens om att avtalad återbetalningsdag för nettovinsten och de båda lånen är den 26 juni 2019. Det är ostridigt att Leon Wahlgren endast har återbetalat en miljon kr och att resterande medel av honom i stället lånats ut eller investerats i olika projekt i Sydafrika.

Twisten i målet rör om John Wilson har rätt att kräva Leon Wahlgren på resterande nettovinstbelopp med stöd av avtalen. Enligt Leon Wahlgren ska avtalen anses civilrättsligt ogiltiga. Detta gäller, enligt Leon Wahlgrens mening, då avtalen syftat till att kringgå ATG:s villkor om förbud mot spel från utlandet, förbud mot spel för annans räkning och förbud mot så kallade robotspel.

Enligt avtalen ska dessa regleras och tolkas enligt ”Manx law”, dvs. Common Law of the Isle of Man. Parterna är dock överens om att tvisten – som nu tagits upp av svensk domstol – ska prövas enligt svensk rätt.

YRKANDEN och INSTÄLLNING

John Wilson

John Wilson har yrkat att Leon Wahlgren till honom ska utge 12 318 990 kr jämte ränta på beloppet enligt 3 § andra stycket och 6 §§ räntelagen från den 26 juni 2019 till dess betalning sker. I andra hand yrkas ränta enligt 3 § första stycket och 6 § räntelagen från samma datum till dess betalning sker. Ränta enligt 4 § fjärde stycket och 6 § räntelagen ska i sista hand utgå från dagen för delgivning av stämmingsansökan, dvs. från den 2 juni 2021.

Leon Wahlgren

Leon Wahlgren har bestritt yrkandet. Han har dock vitsordat kapitalbeloppet som skäligt i och för sig. Vad gäller ränta vitsordas endast ränta från den 2 juni 2021.

Båda parter har yrkat ersättning för sin rättegångskostnad.

GRUNDER

John Wilson

Lånen och 95 procent av nettovinsten ska betalas tillbaka i enlighet med avtalen

Leon Wahlgren har ingått de två likalydande avtalen om samarbete för spelande hos ATG. Leon Wahlgren är enligt avtalen skyldig att återbetala 95 procent av de tillgängliga medlen på återbetalningsdagen men har – med undantag för en miljon kr – inte gjort detta. Kvarstående summa att betala utgör det yrkade beloppet. Han har framställt krav på betalning men ingen betalning har erlagts. Det är han och inte bolaget Newfield Ltd som är avtalspart.

Som alternativ grund för talan har Leon Wahlgren begått ett avtalsbrott genom att i strid med vad han förbundit sig i avtalen satsa de tillgängliga medlen på olika projekt i Sydafrika. Han har därmed även rätt till skadestånd motsvarande den skada han härigenom orsakats. Skadan uppgår till det yrkade beloppet.

Leon Wahlgren har varit i ond tro avseende kringgåendet av ATG:s villkor

Det var Leon Wahlgren som i april – maj 2017 tog flera kontakter med Angus Clark när han önskade få i gång ett samarbete med honom och Newfield Ltd. Leon Wahlgren önskade komma i gång med samarbetet snarast möjligt. Leon Wahlgren var redan från början införstådd med att upplägget stred mot ATG:s villkor. ATG:s villkor om förbud mot spel från utlandet var anledningen till att Leon Wahlgrens medverkan behövdes.

Sofia Wahlgren var närvarande när upplägget och samarbetet diskuterades inför avtalsingåendet mellan Angus Clark och Leon Wahlgren. Både Leon och Sofia Wahlgren

var fullt införstådda med att upplägget gjordes på grund av att ATG inte tillåter att personer utanför Sverige spelar hos bolaget.

Det bestrids att Angus Clark till Leon och Sofia Wahlgren förmedlat att det var förankrat och godkänt av ATG att Newfield Ltd eller andra skulle spela från utlandet via Leon Wahlgrens ATG-konto. De kontakter som anställda på Newfield Ltd vid tillfället hade med ATG syftade till att ATG på ett generellt plan skulle godkänna att Newfield Ltd placerade spel hos ATG. Newfield Ltd eller Angus Clark nämnde aldrig något för ATG om Leon Wahlgren eller hans släktingars konton och spel hos ATG.

Parterna hade omfattande kontakter under den tid som spelandet pågick och Leon Wahlgren ger i dessa tydliga uttryck för att han var medveten om planen bakom samarbetet. Det var även på Leon Wahlgrens initiativ som spelandet fortsatte på hans svärfars och Sofia Wahlgrens konto efter att hans konto hade stängts.

Avtalen är inte civilrättsligt ogiltiga

Det är riktigt att avtalen syftat till att kringgå vissa villkor hos ATG. Att ATG inte tillåter att personer spelar hos bolaget från utlandet var anledningen till att han anlidade Leon Wahlgren. Själva spelandet på Leon Wahlgrens ATG-konto har skötts av honom eller av medhjälpare till honom via datorn hos Leon Wahlgrens svärmor i Helsingborg. Leon Wahlgrens roll har varit att göra insättningar och uttag från och till sitt bankkonto till och från sitt (och sedermera sin svärfars och Sofia Wahlgrens) spelkonton hos ATG.

Avtalen har syftat till att kringgå ATG:s förbud mot spel från utlandet och spel för annans räkning. Det bestrids dock att spelandet skett på ett sätt som stått i strid mot ATG:s förbud mot så kallade robotspel. Även om spelandet skett genom en dator och stora system använts har det inte varit fråga om fler system eller större system än vad som är tillåtet. Det bestrids även att John Wilson använt sig av fler bulvaner i Sverige parallellt med Leon Wahlgren.

ATG har betalat ut samtliga vinster till Leon Wahlgren och har varken försökt förverka eller återkräva dessa. ATG stängde Leon Wahlgrens konto i augusti 2017, eftersom han vid ett tillfälle lagt något fler än högsta tillåtna 5 000 system på ett spel. Leon Wahlgrens svärfars konto stängdes ned med hänvisning till att Leon Wahlgren spelade på detta. ATG har således reagerat mot överträdelsena endast genom att kontona stängts.

Att avtalen syftat till att kringgå vissa av ATG:s villkor innebär inte att avtalen är civilrättsligt ogiltiga. Någon sådan rättsföljd finns inte i gällande rätt. Det följer inte heller av allmänna rättsgrundsatser att avtalen skulle vara civilrättsligt ogiltiga. Avtalen är därmed giltiga och betalningsskyldighet föreligger oavsett Leon Wahlgrens onda eller goda tro i förhållande till kringgåendet av ATG:s villkor.

Om Leon Wahlgrens försök att återbetala

Leon Wahlgren försöker påskina att han gjorde vad han kunde i kontakter med SEB för att föra över de pengar han var skyldig och att banken inte tillät honom att föra över vinstmedlen till John Wilson. Såvitt John Wilson känner till lämnade Leon Wahlgren emellertid inte över den s.k. KYC-informationen (Know Your Customer, dvs. penningtvätsrelaterad information) om medlens ursprung som banken efterfrågade. I stället förde han över pengarna till ett eget konto i Sydafrika. Leon Wahlgren följde heller inte, såvitt han känner till, Angus Clarks rekommendation i mejl den 18 augusti 2017 att för SEB öppet redovisa låneavtalen och samarbetet med honom.

Rättsföljd av ogiltighet

Om tingsrätten skulle finna att avtalen är civilrättsligt ogiltiga är rättsföljden enligt gällande rätt – särskilt om den återbäringspliktige är i ond tro – att prestationerna inklusive avkastning med avdrag för kompensation för nedlagt arbete (som inte kan återbäras) ska återgå. Det innebär i detta fall att den ondtroende Leon Wahlgren vid ogiltighet är återbäringskyldig för lånebeloppen inklusive vinsterna med avdrag för den överenskomna ersättningen för nedlagt arbete om fem procent – dvs. med det yrkade och vitsordade beloppet.

Grund för yrkad ränta

Ränta ska i första hand utgå enligt 3 och 6 § räntelagen eftersom han i enlighet med avtalet till Leon Wahlgren framställt krav på att ränta ska utgå. Parterna är även överens om att återbetalningsdagen den 26 juni 2019 är förfallodag. I andra hand ska ränta enligt 3 och 6 § räntelagen utgå från samma datum eftersom fordran grundar sig på Leon Wahlgrens skyldighet att redovisa för medel som han mottagit av honom. Under alla förhållanden ska ränta utgå från dagen för delgivning av stämningsansökan.

Leon Wahlgren

Lånen och 95 procent av nettovinsten ska inte betalas tillbaka

Det är korrekt att de aktuella avtalen ingåtts och att han enligt dessa på återbetalningsdagen till John Wilson ska betala tillbaka 95 procent av de ”tillgängliga medlen”. Det stämmer även att han – förutom de en miljon kr som han återbetalat till John Wilson – satsat de tillgängliga medlen på olika projekt i Sydafrika. Någon rätt till betalning enligt avtalen eller rätt till skadestånd på grund av avtalsbrott finns dock inte. Detta eftersom avtalen måste anses civilrättsligt ogiltiga.

Avtalen är civilrättsligt ogiltiga

Avtalen är civilrättsligt ogiltiga eftersom det finns ett otillbörligt syfte bakom dem. Avtalen faller på så sätt under den allmänna rättsgrundsatsen *pactum turpe*, vilken innebär att sådana avtal är att se som ogiltiga. Syftet med lånen har varit att låta honom öppna ett konto hos ATG genom vilket Newfield Ltd. – som agerat i bakgrunden – sedan spelat så kallade robotspel, dvs. spel med hjälp av sofistikerade datorprogram. Han bodde när spelandet skedde i Sydafrika och spelen fjärrstyrdes av Newfield Ltd. från utlandet via datorn hos hans svärmor. Det var inte han som spelade eller styrde spelen. ATG tillåter varken spel från utlandet, spel för annars räkning eller robotspel och det är uppenbart att avtalen tillkommit i syfte att kringgå ATG:s villkor. Det följer av allmänna rättsgrundsatser att avtalen är ogiltiga och saknar rättsverkan.

Robotspelet som Newfield Ltd tillämpade är spel med hjälp av datorsystem som beräknar sannolikheter utifrån hur andra spelare satsar och spelar. Datorn lämnar sedan in system för ganska stora summor i förhållande till hur privatpersoner brukar spela. ATG har i sina villkor begränsningar vad gäller hur många spel som kan placeras genom ett ATG-konto. Spelandet på hans konto har åtminstone vid ett tillfälle överskridit högsta antalet tillåtna spel, 5 000. Newfield Ltd och John Wilson har dessutom använt sig av flera andra bulvaner i Sverige utöver Leon Wahlgren.

Han har varit i god tro gällande det otillbörliga syftet

Det bestrids att han var införstådd med att John Wilsons och Newfield Ltd:s upplägg stred mot ATG:s villkor. Newfield Ltd. framstod som ett seriöst bolag och han blev i samband med att avtalen ingicks av Angus Clark försäkrad om att upplägget – dvs. att Newfield Ltd. skulle spela från hans konto genom att fjärrstyra datorn i Helsingborg – var godkänt och förankrat hos ATG. Han kände inte till att det handlade om robotspel. När ATG frös hans konto efter miljonvinsterna i augusti 2017 försäkrade Newfield Ltd. honom om att detta var ett misstag och han fick besked om att Newfield Ltd. skulle ha ett möte med ATG den 28 september 2017 för att lösa problemen. Eftersom Newfield Ltd. förklarade att nedstängningen av hans konto var ett misstag gick han med på att teckna avtal för att även kunna föra över pengar till sin svärfar och till Sofia Wahlgren. Det var först när han i december 2017 kallades till ett möte med SEB där banken påtalade misstankar om penningtvätt som han förstod att avtalen var otillbörliga.

Huruvida han varit i god eller ond tro spelar ingen roll för frågan om det finns ett otillbörligt syfte bakom avtalen som medför att dessa är civilrättsligt ogiltiga. Avtalen är ogiltiga även om han hade varit i ond tro.

Det har inte varit möjligt att återbetala pengarna

Han har inte haft en bedräglig avsikt när han ingick låneavtalen. Han såg en möjlighet att tjäna pengar men har inte vilselett John Wilson för att tillskansa sig pengar. Han försökte återbetala lånen och nettovinsterna till John Wilson men banken gick inte med

på detta. Enligt banken var det tydligt att pengarna härrörde från penningtvätt. Banken beslutade därför att stänga hans bankkonto och tillät inte heller att han förde över pengarna till någon annan. Han hade inget annat bankkonto i Sverige och tvingades därför föra över pengarna till ett bankkonto i Sydafrika. Han fortsatte att försöka återbetala medlen till John Wilson från Sydafrika men för detta krävdes bl.a. ett intyg från skattemyndigheten där vilket skulle ta ett år att ordna. Han lyckades i februari 2018 föra över en miljon kr via det norska bolaget Cosmos Markets. Bolaget slutade sedan dock att tillhandahålla möjligheter till utlandsbetalningar. Han kände sig mycket obehaglig i den uppkomna situationen och valde därför att låna ut pengar till en sydafrikansk stiftelse samt investera i ett sydafrikanskt bolag som just då vunnit en upphandling för en kontorsbyggnad. Lånet har inte återbetalats till honom och han har inte fått någon avkastning av investeringen. Han är involverad i tvister om pengarna i Sydafrika.

Rättsföljd av ogiltighet

Det bestrids att rättsföljden av ogiltighet på grund av *pactum turpe* är att prestationerna inklusive avkastning ska återgå, se NJA 1997 s. 93. Det vore orimligt att spelvinsterna ska återgå till John Wilson om tingsrätten finner att *pactum turpe* föreligger. För det fall domstolen ändå finner att prestationer ska återgå gäller att avtalsparterna ska försättas i samma ställning som om avtalet alls inte slutits. Det innebär att Leon Wahlgren i så fall endast ska återbära de pengar som han erhållit från John Wilson, dvs. inte spelvinsterna.

Ingen ränta ska utgå

Det framgår av avtalet att parterna är överens om att lånet ska vara räntefritt. John Wilsson har enligt avtalet visserligen rätt att kräva ränta. Detta kräver dock att han skriftligen underrättar honom om att han kräver detta 30 dagar i förväg, vilket inte har skett. Någon rätt till ränta från återbetalningsdagen finns därför inte.

UTREDNING

Tingsrätten har på begäran av John Wilson hållit vittnesförhör med Agnus Clark och på begäran av Leon Wahlgren partsförhör under sanningsförsäkran med Leon Wahlgren samt vittnesförhör med Sofia Wahlgren och Marcus Wahlman.

Båda parter har åberopat skriftlig bevisning, från John Wilsons sida bl.a. ett rättsutlåtande från professor Jan Andersson.

Vad de hörda personerna har uppgett redovisas i relevanta delar under domskälen.

DOMSKÄL

Ramen för tingsrättens prövning

Vad tingsrätten ska pröva är om Leon Wahlgren är skyldig att till John Wilson återbetala de lån han fått från honom samt de nettovinster pengarna har genererat. Det är ostridigt att resterande summa att återbetala enligt låneavtalen uppgår till det yrkade beloppet. Avgörande för prövningen är om låneavtalen som syftat till att kringgå vissa av ATG:s villkor ska anses civilrättsligt ogiltiga med stöd av principen om *pactum turpe*. Om avtalen ska anses ogiltiga uppstår även frågor om rättsföljden av detta.

Rättsliga utgångspunkter

I svensk lagstiftning saknas allmänna bestämmelser om att rättshandlingar som strider mot lag eller goda seder är ogiltiga. Ogiltighet kan i stället följa av allmänna rättsgrundsatser. Det är dock inte självklart att en rättshandling som från viss synpunkt är lagstridig eller till och med straffbar, inte är civilrättsligt giltig. Det är inte heller så att varje rättshandling som går ut på något moraliskt förkastligt eller betalning för detta av denna anledning är ogiltig. Principerna om ogiltighet till följd av så kallad *pactum turpe* kommer från motiven till avtalslagen. Principen har även behandlats i praxis och Högsta domstolen har bl.a. slagit fast att en avvisning på denna grund förutsätter att avtalets innehåll är av otillbörlig karaktär och att detta uppenbart framgår av utredningen i målet. Det måste för att ett avtal ska sakna rättsverkan även stå klart att det strider mot lag eller goda seder (jfr. NJA 1992 s. 299 och NJA 1997 s. 93).

Huruvida ett avtal som strider mot lag är ogiltigt trots att detta inte angetts i lagen, beror enligt praxis på om den lagregel som överträtts bygger på sådan hänsyn som gör att en ogiltighetspåföljd är påkallad. Detta får avgöras i varje enskilt fall efter en analys av syftet med regeln, behovet av en ogiltighetspåföljd som sanktion och de olika konsekvenser som en sådan påföljd kan medföra, t.ex. för godtroende medkontrahenter (se NJA 1997 s. 93). Huruvida ett avtal som strider mot goda seder ska anses ogiltigt får enligt tingsrätten även detta avgöras i varje enskilt fall utifrån rådande omständigheter.

Spelskulder och fordringar som grundar sig på vadslagning är enligt praxis ogiltiga och inte bindande för någon av parterna. Högsta domstolen har i NJA 1920 s. 280 I & II och NJA 1921 s. 151 också slagit fast att en växel – dvs. en försträckning – som getts för att mottagaren skulle kunna delta i spel ska anses vara en sådan skuld som omfattas av regeln om spelskulders ogiltighet och därmed inte kan drivas in genom ett avgörande i domstol. I senare praxis har Högsta domstolen dock uttalat att spelskulder inte alltid ska anses ogiltiga, när det varit fråga om skulder relaterade till spel som bedrivits med statligt tillstånd. Detta gällde dels i NJA 1964 s. 80 som rörde ett uppdrag att satsa på hästar åt annan, dels i NJA 1986 s. 402 där tio kollegor kommit överens om att spela på stryktipset och personen som skulle lämna in kupongen underlät att göra detta.

Bedömningen i detta fall

Avtalen strider inte mot lag

Enligt nuvarande spellag (2018:1138) som trädde i kraft den 1 januari 2019 ska en licenshavare – t.ex. ATG – registrera den som vill delta i spel och endast fysiska personer som är bosatta eller stadigvarande vistas i Sverige får registreras för onlinespel, se 12 kap. 1 § spellagen. Enligt lagen gäller även att en licenshavare med licens för onlinespel ska öppna ett spelkonto för varje registrerad spelare samt identifiera spelaren på ett betryggande sätt när han eller hon loggar in, se 13 kap. spellagen. Lagen anger även att spelverksamhet ska vara lämplig ur allmän synpunkt samt bedrivs på ett sunt och säkert sätt under offentlig kontroll. Detta innebär bl.a. att spelen ska ha ett starkt konsumentskydd och att spel inte får användas som stöd för kriminell verksamhet. Det

finns i spellagen även ett helt nytt brott i form av spelfusk, se 19 kap. 4 §. Enligt bestämmelsen ska den som otillbörligen vidtar en åtgärd som är ägnad att påverka utgången av ett spel som omfattas av licenskrav dömas för spelfusk till fängelse i högst två år.

Enligt tingsrätten står det klart att låneavtalen syftat till att kringgå det numera lagfästa kravet på boende eller vistelse i Sverige för onlinespel. Vid tidpunkten för ingåendet av avtalen och spelet hos ATG via Leon Wahlgrens konto reglerades vadhållning i form av spel på hästar dock av den numera upphävda lotterilagen (1994:1000). Även lotterilagen byggde på principen att alla lotterier krävde tillstånd och stod under offentlig kontroll. Tillstånd till ATG gavs enligt lotterilagstiftningen av regeringen genom s.k. koncession. Lotterilagen innehöll liksom den nuvarande spellagen bl.a. krav på att den som anordnar lotterier inte fick låta någon som är under 18 år delta. Lotterilagen innehöll dock inte några uttryckliga förbud mot onlinespel från utlandet, spel för annars räkning eller mot s.k. robotspel. Det spelupplägg som avtalen syftat till att främja, i princip att Leon Wahlgren agerat som en bulvan för John Wilson eller andra, har, även om det stått i strid mot ATG:s villkor, alltså inte varit lagstridigt.

Avtalen strider mot ATG:s villkor

Det står däremot klart att avtalen syftat till att kringgå ATG:s villkor och detta i vart fall genom ett kringgående av ATG:s förbud mot spel från utlandet och mot spel för annars räkning. Att ATG vid tidpunkten för spelet och alltså inte tillåter spel från utlandet eller spel för annars räkning är ostridigt och har även bekräftats av vittnet Marcus Wahlman som sedan 15 år tillbaka arbetar på ATG:s säkerhetsavdelning. Enligt Marcus Wahlman är det en del av ATG:s villkor att spelaren måste vara stadigvarande bosatt i Sverige för att få öppna ett ATG-konto. Kontona är även personliga och det är inte tillåtet att låta andra personer spela via sitt konto eller att spela för annans räkning. Enligt Marcus Wahlman är syftet med kraven bl.a. att ATG som har en licens beviljad utifrån spellagen och spelförordningen måste kunna kontrollera vem som spelar men även att spelreglerna – t.ex. om maximalt antal tillåtna spel per kund – följs. Detsamma gällde enligt Marcus Wahlman även innan spellagen trädde i kraft den

1 januari 2019. ATG som då hade tillstånd genom koncession från regeringen fick även då endast ha kunder i Sverige, kunder över 18 år och en spelare per konto.

Vad gäller s.k. robotspel – dvs. större systematiskt och heltäckande spelande byggt på analyser av förväntad utdelning – har Marcus Wahlman uppgett att sådana förekommit hos ATG i över tio års tid och att ATG år 2013 införde vissa begränsningar för att begränsa den påverkan robotspel har på övriga kunder. Detta skedde genom att ATG förbjöd systematiskt spelande och införde begränsningar i antal tillåtna spel per kund. I spelet V75 får en kund t.ex. spela maximalt 5 000 spel eller system per omgång. Enligt Marcus Wahlman vill ATG för framtiden minska denna typ av spel och ha rättvisa förhållanden mellan sina kunder. Robotspel som ger högre utdelning innebär nämligen att övriga kunder förlorar mer pengar. Det finns dock vissa spelare som spelar genom 5 000 system i samma omgång utan att använda sig av datorprogram.

Vad gäller spelandet av John Wilson och andra via Leon Wahlgrens ATG-konto kan konstateras att det rört sig om ett omfattande spelande med höga insatser som genererat flera mångmiljonvinster. Det står genom utredningen även klart att spelandet från Leon Wahlgrens konto vid ett tillfälle överskridit gränsen för maximalt antal tillåtna spel om 5 000 per omgång och att detta – vilket Leon Wahlgren bekräftat – var anledningen till att hans konto stängdes.

Även om det rört sig om storskaligt spelande med höga insatser och stora system är enligt tingsrätten dock inget annat visat än att de villkor från ATG:s sida som överträtts är förbuden mot spel från utlandet och för annans räkning samt vid något tillfälle förbudet mot fler än 5 000 spel per omgång. I vilken omfattning det kan ha rört sig om robotspel i strid mot ATG:s villkor är oklart och tillräckligt underlag för att dra några säkra slutsatser i denna del saknas.

Leon Wahlgren har varit i ond tro

Enligt tingsrätten är det genom utredningen tydligt att Leon Wahlgren varit i ond tro avseende brotten mot ATG:s villkor. Leon Wahlgren har själv bekräftat att han var

införstådd med att spelaren var tvungen att ha en svensk IP-adress för att kunna ha ett ATG-konto och spela hos ATG och att det var just för att komma runt detta villkor som han behövdes. Det har även framkommit att Leon Wahlgren vid tidpunkten sökte möjlighet till försörjning i Sverige dit familjen ville flytta, att han var angelägen om att samarbetet skulle komma i gång samt att han ville att spelandet skulle fortsätta på hans svärfars och Sofia Wahlgrens konton efter att hans eget konto stängts med hänvisning till brott mot ATG:s villkor. Sammantaget och eftersom Leon Wahlgren även skulle få fem procent i provision av potentiellt överskott framstår det enligt tingsrätten som en uppenbar efterhandskonstruktion att han inte skulle ha varit införstådd med skälen till avtalen.

Leon Wahlgrens uppgifter om att han av Angus Clark fått besked om att allt var förankrat hos ATG har förnekats av Angus Clark och stämmer även dåligt överens med det Leon Wahlgren under den tid spelandet pågick gett uttryck för både i dialog med Angus Clark och med ATG. Han har i Skype-konversationer med Angus Clark bl.a. haft förslag på åtgärder för att undvika s.k. ”red flags” från ATG:s sida, velat bli informerade om större vinster för att vara förberedd på förfrågningar från ATG samt diskuterat hur han snabbt kan föra eventuella över vinster till sitt konto i SEB innan ATG-kontot stängs. Han har i dialog med ATG även pratat om ”sina vinster” och via sin svärfar gett uttryck för att pengarna han satsat på ATG kommit från hans egen firma. Att det i konversationerna mellan Leon Wahlgren och Angus Clark men även mellan Leon Wahlgren och en Hollie McGowan på Newfield Ltd. finns vissa uppgifter om kontakter mellan ATG och Newfield Ltd. och om ett tänkt möte med ATG ändrar inte denna bedömning.

Sammanfattning av utgångspunkter för bedömningen

Sammantaget står det klart att låneavtalen syftat till att kringgå ATG:s villkor om förbud mot spel från utlandet och förbud mot spel för annans räkning och att Leon Wahlgren varit införstådd med detta, dvs. i ond tro.

Medför det otillbörliga syftet att avtalen ska anses ogiltiga?

Att låna pengar till någon annan för att denne ska delta i ett spel med statligt tillstånd kan enligt de tidigare refererade rättsfallen inte anses vara en rättshandling som strider mot god sed och träffas av principen om pactum turpe. Det otillbörliga i detta fall är dock inte att John Wilson lånat ut pengar till Leon Wahlgren att spela hos ATG för utan att låneavtalen syftat till att kringgå ATG:s förbud mot spel från utlandet och spel för annans räkning. Varken John Wilson eller Newfield Ltd. hade egentligen rätt att spela på ATG.

Även om syftet varit otillbörligt och det får anses strida mot god sed att kringgå gällande villkor för det spel man ska delta i – särskilt när det som i detta fall skett i mycket stor skala och medfört stora vinster – är det inte så att varje rättshandling som har ett otillbörligt syfte även måste anses civilrättsligt ogiltig.

ATG bedrev vid tidpunkten spel på hästar med ett tillstånd från regeringen. Detta innebär att de stod under kontroll och hade att följa både lagar, regler och föreskrifter kopplat till verksamheten. De vid tidpunkten gällande villkoren får – vilket även framgår av Marcus Walgrens vittnesmål – anses ha varit utformade dels för att ATG skulle leva upp till gällande krav och villkor enligt dåvarande lotterilagstiftningen, dels för att bolaget skulle kunna bedriva verksamheten med vinst och behandla kunderna rättvist. Enligt Marcus Walgren var det dock även en konkurrensfördel för ATG att bolaget hade många spelare och att höga insatser förekom.

ATG hade vid olika brott mot de gällande villkoren rätt att t.ex. stänga användarkonton, vägra vinstutdelning samt förverka insatser. Av utredningen framgår också att ATG agerade genom att stänga Leon Wahlgrens och hans svärfars konton. Samtliga vinster har dock betalats ut.

Med beaktande av att privatägda ATG har egna sanktioner för brott mot sina villkor bör det enligt tingsrätten ifrågasättas om det finns behov av en ogiltighetspåföljd för

ett civilrättsligt avtal som möjliggjort brott mot villkoren. Följden av ogiltighet skulle i detta fall även bli att Leon Wahlgren som varit i ond tro skulle göra en vinst på över tolv miljoner kr. Någon återgång av vinstmedlen till ATG och andra spelare skulle inte ske. Det finns inte heller något som tyder på att ogiltighet skulle motiveras av ett allmänt intresse. Beivrande av brott mot ATG:s villkor får i den mån det inte även är fråga om överträdelser av eller brott mot spellagstiftningen i stället för genom institutet pactum turpe ske genom sanktioner från ATG:s sida.

Sammantaget ska låneavtalen inte anses civilrättsligt ogiltiga. Leon Wahlgren är därmed skyldig att utge betalning i enlighet med avtalen. Om beloppet råder ingen tvist.

Ränta

Vad gäller ränta har parterna i låneavtalen punkterna 4.1 reglerat frågan på så sätt att skulden ska vara räntefri men att långivaren, dvs. John Wilson, reserverat sig rätten att debitera ränta 30 dagar efter att han skriftligen underrättat låntagare, dvs. Leon Wahlgren om detta. Enligt tingsrätten får bedömningen i denna del utgå från det som parterna skriftligen avtalat, dvs. att lånet ska vara räntefritt fram till det att Leon Wahlgren skriftligen framställt krav på ränta. Något annat har inte heller visats än att ett skriftligt krav på ränta från John Wilsons sida framställts först i samband med ansökan om stämning. Ränta ska därför utgå först i enlighet med vad som vitsordats, dvs. från dagen för delgivning av stämningsansökan den 2 juni 2021.

Rättegångskostnader

Som i stort vinnande part har John Wilson rätt till ersättning för sina rättegångskostnader. John Wilson har yrkat ersättning i denna del med sammanlagt 1 145 373,80 kr. Av beloppet avser 1 056 000 kr ombudsarvode motsvarande 220 timmars arbete, 88 200 kr utlägg avseende anlitanande av sakkunnig, 7 374 kr utlägg för Ola Wiklunds resa till och logi i Blekinge i samband med huvudförhandlingen och 2 800 kr ansökningsavgift.

Leon Wahlgren har vitsordat utläggerna för anlitanande av sakkunnig, resa och logi samt ansökningsavgift som skäligen i och för sig. Övriga belopp är enligt Leon Wahlgren

oskäligt höga och han har endast vitsordat en tidsåtgång om 61 timmar motsvarande den tid hans ombud har lagt ned samt ett timarvode om 3 000 kr.

Enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken ska rättegångskostnad fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Ersättning ska även utgå för partens arbete och tidsspillan i anledning av rättegången.

Även om målet innehållit frågor om både ställande av säkerhet för rättegångskostnader, avvisning av talan, deldom och edition har målet enligt tingsrätten inte varit av sådan beskaffenhet att den angivna tidsåtgången om 220 timmar kan anses skäligen påkallad för tillvaratagande av John Wilsons rätt. Skriftväxlingen i målet har trots de förberedande frågorna inte varit särskilt omfattande och tvistefrågan har i princip varit begränsad till den om avtalens giltighet. Det kan enligt tingsrätten inte heller anses ha varit skäligen påkallat att ha två advokater närvarande vid huvudförhandlingen. Sammantaget kan en skälig tidsåtgång inte anses överstiga det av Leon Wahlgren vitsordade antalet timmar. Ersättning ska därför utgå för 61 timmar. Vad gäller det angivna timarvodet om 4 800 kr är detta mycket högt. Det ligger dock inom ramen för vad som ändå får vara godtagbart för en tvist av denna karaktär. Ersättning för ombudsarvode ska därmed utgå med 292 800 kr. Övriga belopp är vitsordade.

Sammantaget ska Leon Wahlgren ersätta John Wilson för rättegångskostnad med 391 174 kr. På beloppet ska enligt lag ränta utgå från dagen för dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-02)

Ett överklagande ställs till Hovrätten över Skåne och Blekinge men ges in till tingsrätten senast den 18 juli 2022.

Lise-Lotte Bäckström

Karin Friberg

Lars Friedner

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.